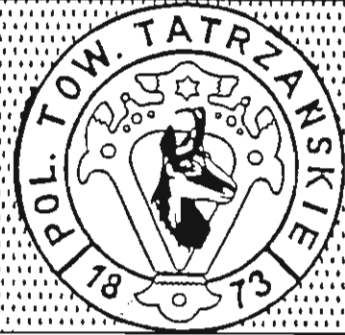


# CO SŁYCHAĆ?



**Informator  
Polskiego  
Towarzystwa  
Tatrzańskiego**

**Numer 4(28)  
KWIECIEŃ 1993**

Adres Redakcji:

*Barbara Morawska-Nowak  
ul. Konarskiego 21/5  
30-049 KRAKÓW*

## OSTRZESZOWIANIE W PTT

MIROŚLAWA RZEPECKA (OSTRZESZÓW)

Dnia 19 marca 1993 r. o godz. 18.00 w Muzeum Regionalnym w Ostrzeszowie odbyło się uroczyste otwarcie wystawy pt. "Ostrzeszowianie w Polskim Towarzystwie Tatrzańskim". Na wystawie zaprezentowane zostały materiały ze zbiorów Andrzeja Krowickiego, Józefa Michlika, Jana Golusa, fotografie Dariusza Wrzałskiego, obrazy olejne Bolesława Grobelnego, rysunki Czesława Bojszczaka, grafiki Jerzego Wiedemanna, sprzęt narciarski, sanki ...

Przecięcia wstęgi dokonali: Józef Michlik - prezes Oddziału PTT w Ostrzeszowie, Stanisław Wabnic - burmistrz miasta i gminy Ostrzeszów i Mirosława Rzepecka - pracownik Muzeum Regionalnego, komisarz wystawy. W uroczystościach wzięło udział ok. 60 osób.

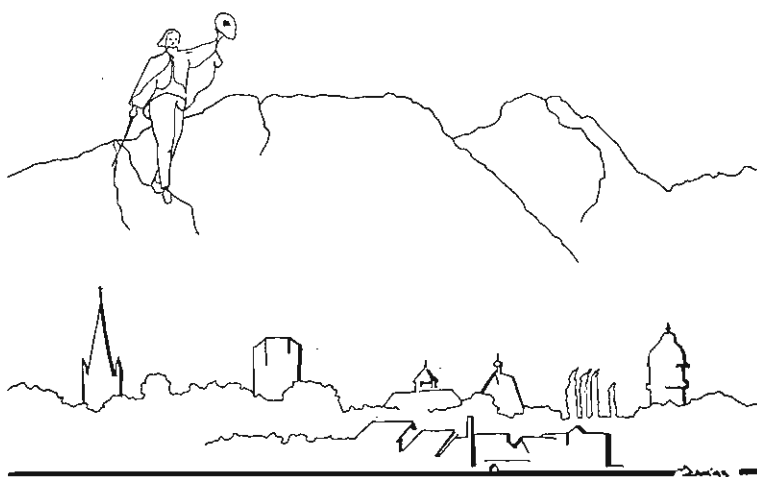
Na jednym z naszych spotkań stwierdziliśmy, że czas najwyższy pokazać się w swoim środowisku. Od roku 1981 istniała w Ostrzeszowie Tymczasowa Delegatura PTT, a od 1989 - Oddział, ale tak naprawdę poza członkami PTT nikt o nas nie słyszał. Zaczęło się zbieranie materiałów, odkrywanie skarbów, selekcja, montaż, "dopięcie wszystkiego na ostatni guzik".

W piątek na godzinę przed otwarciem wystawy zwarci i gotowi czekamy na gości. Pierwszy zjawia się Burmistrz - pan Stanisław Wabnic. Ok. 18.00 jest już ponad 50 osób, pełna gala, uroczysty nastrój. Na twarzach ludzi spoza PTT maluje się zdziwienie i zaskoczenie - skąd tutaj na nizinach aż tylu "górali" - wyróżniamy się swetrami organizacyjnymi.

Zegar wybija godzinę, pora zacząć. Opowiadam o PTT, o naszej działalności, o górach. W opowieści pomaga mi "Baca" - Józek Michlik. Przecinamy wstęgę, wznosimy toast, zapraszamy do zwiedzania i wydawałoby się, że to już koniec części oficjalnej, ale okazuje się, że najciekawsze dopiero przed nami.



1873 • 1993  
WYSTAWA  
OSTRZESZÓW



POLSKIE TOWARZYSTWO TATRZAŃSKIE  
MUZEUM REGIONALNE W OSTRZESZOWIE

**Wystawa Ostrzeszów Marzec 1993**

Snują wspomnienia ostrzeszowianie trochę starsi od nas: Tadeusz Pacanowski, Jan Marek Cieplik, Stanisław Hećka (mieszkający obecnie w Poznaniu). Dowiadujemy się o narciarskich wyczynach na Bałczyźnie i na Stępnej Niwie, o nartach wykonanych z klepek beczki po kapuście i o innych, które zamiast wiązań miały przymocowane duże sandały, o zjazdach z klasztornej górki, a przede wszystkim o tym, że w góry na narty ostrzeszowianie jeździli od dawna. Działo się to za sprawą nauczyciela tutejszego gimnazjum prof. Morejki.

Gimnazjum ostrzeszowskie było znane nie tylko w najbliższej okolicy. Nauki pobierała tu młodzież z różnych stron między innymi byli tu trzej uczniowie z Wisły, których rodzice byli właścicielami pensjonatów.

I tak od 1935 roku dysponując własnym sprzętem, po treningach w okolicy Ostrzeszowa, przy niewielkim nakładzie kosztów grupa uczniów pod opieką prof. Morejki jeden z zimowych tygodni spędzała w Wisle.

Wróćmy jednak na wystawę - do Ostrzeszowa. Najwięcej miejsca zajmują materiały z Beskidu Żywieckiego - okolic Młodej Hory, bo właśnie tam dla dużej części ostrzeszowskich "górali" zaczynała się przygoda z górami, pierwsze oczarowania, zachwyty. Były także (w moim przypadku) chwile słabości, zniechęcenia i obietnice "że już nigdy w góry". Miał jednak rację ktoś, kto powiedział, że w górach drzemie jakaś tajemnicza moc - kto raz je zobaczy, wraca do nich. Poza tym właśnie tam znajduje się NASZE SCHRONISKO.

Na wystawie prezentowane były też dokumenty: kontrakty kupna, sprzedaży, przedmałżeńskie, zapisy ostatniej woli rodziny Szporków zebrane przez J. Michlika w okolicach Młodej Hory, akty nadania w wieczyste użytkowanie Polany Machałówka w lasach ujsolskich ze zbioru A. Krowickiego. Z jego biblioteki pochodzi również prawie cały komplet "Wierchów".

Najstarszym dokumentem mówiącym o związku ostrzeszowian z PTT jest legitymacja członkowska nr 112 z 1923 roku wydana przez Oddział PTT w Poznaniu profesorowi Kazimierzowi Biczysko - nauczycielowi ostrzeszowskiego gimnazjum. Są stare narty, buty, sanki pamiętające początek wieku, zbiór widokówek tatrzańskich G. Bednarka, tatrzańskie akwarele Macieja Kucharskiego. Całość zamyka widok "dachu świata" i Krzysztof

Wielicki - absolwent ostrzeszowskiego liceum.

Dotychczas w naszym muzeum prezentowane były wystawy typowe: historia, malarstwo, rysunek, archeologia. Ta jest zupełnie inna; oglądając ją można chociaż na chwilę znaleźć się w zaczarowanym świecie gór i zapomnieć o codziennych kłopotach.

## GŁOS DO DYSKUSJI O PRZEWODNICTWIE

STANISŁAW TRĘBACZ (CHRZANÓW)

W biuletynie Oddziału PTT w Radomiu nr 002/93 na str.3 ukazał się artykuł pt. "Kadra programowa Oddziału PTT w Radomiu". Czytamy w nim:

"ZG PTT zlecił coprawda zajęcie się sprawą przewodnictwa kolegom, którzy na każdym posiedzeniu zjawiają się w swych przewodnickich swetrach, ale nie o taką kadre chodzi, nie o przewodników zawodowych, biorących zapłatę za swoje usługi..."

Artykuł ten jest dla mnie obraźliwy. Uprawnienia przewodnickie uzyskałem po żmudnym szkoleniu i pozytywnym zdaniu egzaminów przed Państwową Komisją Egzaminacyjną (W.H.Paryski). Jestem z tego dumny i nigdy nie wstydzikiem się przewodnickiego swetra, który mnie nobilituje.

O jaką kadre Autorowi chodzi? Dlaczego przewodnik biorący zapłatę za swoje usługi jest przez Autora dyskwalifikowany?

Większość przewodników w gronie przyjaciół (oddział PTT, zakład pracy, szkoła) prowadzi wycieczki społecznie (gratisowo). Ale ta forma ma swoje granice i nie można w nieskończoność dokładać ze swej kieszeni do tego "hobby".

Przewodnictwo jest kosztowne i związane z dużymi wydatkami:

- 1) ponoszenie kosztów utrzymania (nocleg, wyżywienie),
  - 2) wykupywanie licencji (100.000 zł),
  - 3) partycypowanie w kosztach transportu (pociąg, autokar, samochód),
  - 4) koszty ekwipunku (odzież, obuwie, sprzęt specjalistyczny).
- Wymaga też poświęcenia swojego wolnego czasu (często urlopu). Jest to też duży wysiłek fizyczny i psychiczny. Kto na taki luksus może sobie pozwolić?

W gruncie rzeczy jesteśmy wszyscy tylko "hobbystami" i określanie nas mianem "zawodowców" jest nieprawdziwe i złośliwe. Przewodnik zawodowy żyje ze swoich usług i jest to taka sama dobra profesja jak każda inna. Już w zaraniu ruchu turystycznego KLIENT wynajmował przewodnika i ustalał z nim TAKSĘ. Czy było to niemoralne?

Trzeba też przyjąć do wiadomości stanowisko Dyrekcji TPN, mówiące że w Tatry mogą prowadzić wycieczki tylko przewodnicy tatrzańscy, a nie bliżej nieokreśleni "organizatorzy wypraw górskich".

Reasumując stawiam tezę:

**PRZEWODNIK NIE MUSI NA WYCIECZKACH ZARABIAĆ, ALE DO WODZENIA TURYSTÓW PO GÓRACH DOPLACAĆ NIE POWINIEN.**

\* \* \*

Od redakcji: Spotkałam się z taką formą indywidualnego szkolenia taternickiego, że kursanci zapewniają instruktorowi przejazd, noclegi i wyżywienie na czas wyjazdu szkoleniowego. Można by taką formę przenieść na przewodnictwo.

## PRZYWRÓCIĆ DAWNE MIANO

ZOFIA RUGAŁA (POZNAŃ)

W okresie powojennej historii turystyki wytworzyła się w PTTK kadra służąca do obsługi turystyki kwalifikowanej. Kadra ta zrodziła się w przedwojennej turystyce górskiej jeszcze przed 1935 r.; później już formalnie PTT ustanowiło **przewodników GOT** do prowadzenia wycieczek o odznakę.

Tych przedwojennych przewodników GOT po 1950 r. niepotrzebnie przemianowano na t.zw. przodowników GOT, a w następnych latach powoływano dalszych przodowników dla rozwijających się innych dyscyplin turystyki.

Dlaczego zapadła decyzja przemianowania jest dziś niezmiernie trudne do ustalenia... Kojarzy się z tzw. "przodownikami pracy socjalistycznej"... Wyraz "przodownik" w żaden sposób nie pasuje do turystyki... Zwyczajowo przodowników nazywa się najczęściej **przewodnikami**. Jest to wręcz oczywiste, że osoba prowadząca turystów w terenie i inspirująca do zainteresowań krajoznawczych to nie żaden "przodownik", lecz po prostu **przewodnik**.

Najwyższy już czas, aby zwano tę kadre nie tylko potocznie, ale i formalnie **przewodnikami turystyki kwalifikowanej**.

(Jest to skrót otrzymanego niegdyś do wykorzystania tekstu p.Zofii Rugały jako jeszcze jedna wypowiedź w sprawach przewodnictwa i GOT).

## SPOTKANIE ZG PTT - KTG ZG PTTK

Dnia 3 kwietnia 1993 r. odbyło się z naszej inspiracji krótkie spotkanie z przedstawicielami KTG Markiem Staffą, Edwardem Kudelskim i Jerzym Gajewskim. ZG PTT prezentowali Maciej Mischke, Barbara Morawska-Nowak i Maciej Zaremba.

W czasie spotkania zgłosiliśmy interesujące nas tematy, w których chcielibyśmy współpracy, a nie ewentualnych kolizji: jako tematy interesujące oba nasze towarzystwa.

- Są to: 1) GOT w PTT  
2) przewodnictwo  
3) udział w znakowaniu szlaków  
4) zniżki w schroniskach górskich

Nie było czasu na rozwinięcie szerszej dyskusji ze względu na termin posiedzenia KTG. Proszono nas o przedstawienie konkretnych propozycji naszego udziału w zgłoszonych tematach.

Spodziewam się, że najbliższe spotkanie w sprawie przewodnictwa i posiedzenie Zarządu Głównego wypracują nasze stanowisko, które szerzej przedstawimy na łamach "Co słychać?"

## KONKURS ROZSTRZYGNIETY

Zespół redakcyjny Pamiętnika PTT przyznał następujące miejsca w konkursie na wspomnienia:

- I miejsce - Maciej Mischke za tekst: "Pory roku" (mimo że Prezes)  
II miejsce - Józef Czechowski za tekst "Izerska arena"  
III miejsce - Andrzej Słota za tekst "Tatry pierwszy raz".

Nagrodzone teksty ukażą się w Pamiętniku. Nie są to niestety nazwiska nowe ...

## XXXVII ZJAZD ZWIĄZKU PODHALAN

KRZYSZTOF KABAT (NOWY TARG)

W dniach 27-28 marca br. obradował w Ludźmierzu XXXVII Zjazd Związku Podhalan. Jednym z wielu gości Zjazdu był reprezentant Prezydenta RP Mieczysław Wachowski. Wśród 270 delegatów na Zjazd byli też członkowie PTT: prof. R.W. Schramm i K. Kabat oraz jako gość A. Liberak.

Program pierwszego dnia wypełniły procedury wstępne i referaty: ustępującego prezesa Franciszka Bachledy-Księdzularza i przewodniczącego Rady Naukowej Związku prof. Juliana Sokołowskiego oraz wystąpienia gości i pośta ziemi podhalańskiej Andrzeja Gąsienicy-Makowskiego.

Drugi dzień przyniósł oczekiwane z niecierpliwością wybory nowego prezesa i zarządu. Po rezygnacji dotychczasowego prezesa jedynymi kandydatami zostali: Stanisław Kowalczyk (Łopuszna) i Jan Pawlikowski (Zakopane). Kilkunastoma głosami zwyciężył p. Kowalczyk.

Nad całym Zjazdem unosiły się myśli kapelana Związku ks. prof. Józefa Tischnera przekazane w liście do zebranych, aby dokonując zmian personalnych nie zapominać o zasługach tych, którzy odchodzą i aby nie utracić nikogo z tych, którzy chcą czynić dobrze dla kultury Podhala, Spisza, Orawy, Ziemi Gorczańskiej i Pienińskiej.

Nowowybrany prezes Stanisław Kowalczyk z wykształcenia prawnik, jest mecenasem, ale także rolnikiem, ojcem trojga dzieci, jego żona jest absolwentką Szkoły Kenara. Pojmując bardzo dosłownie wskazania ks. prof. Tischnera deklarował współpracę ze wszystkimi, dokończenie wszystkich uregulowań prawnych, a nade wszystko zakończenie wszelkich waśni i rozładowanie napięć, jakie w ostatnich latach miały miejsce w Związku Podhalan.

Zarząd Główny Związku Podhalan przenosi się do Nowego Targu.

## JUŻ ZA TRZY TYGODNIE SPOTYKAMY SIĘ W GŁUCHOŁAZACH!

W związku z tym podajemy dokładniejszy adres miejsca naszego zakwaterowania: (były) Ośrodek Szkoleniowy CZSP, ul. Gen. Andersa 68 Głuchołazy (10 min. z dworca PKP Głuchołazy Zdrój, 15 min. z PKS).

Kol. Raczyński będzie oczekiwał uczestników już w czwartek 13 maja od południa.

14 maja na trasę wycieczki wyruszymy o godz. 10.00

O godz. 17.00 - Droga Krzyżowa, o godz. 19.00 - spotkanie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i miejscowymi władzami.

15 maja wycieczka w Jeseniki rozpocznie się ok. godz. 9.00.

O godz. 17.00 - Zarząd Główny, wieczorem, po zmroku - ognisko.

16 maja o godz. 9.00 Msza św. w kaplicy św. Anny na Górze Parkowej dla uczestników spotkania.

Kol. Raczyński ma tak duże do nas zaufanie, że nie wymaga wcześniejszych wpłat; tym bardziej nie możemy go zawieść.

Mam nadzieję, na liczne spotkanie się w Głuchołazach. Do zobaczenia!

## JESZCZE O SWETRACH

Przypominamy o możliwości zakupu swetrów PTT - dużo lepszych gatunkowo niż ubiegłoroczne. Z pierwszej partii pozostało jeszcze ok. 90 szt. Ceny bez zmian. Udało się natomiast obniżyć cenę czapki na 42.000 zł. Czekamy na zamówienia.

Krzysztof Kabat

## ZAPROSZENIE W BIESZCZADY

Kol. Janusz Smolka zaprasza wszystkich chętnych na XXIV Rajd Szlakami Kurierów Polski Podziemnej, którego jest głównym organizatorem. Poniżej regulamin:

**POLSKIE TOWARZYSTWO  
TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE**  
Kolo Nr 8 im. mjr. HUBALA  
**POLSKIE TOWARZYSTWO TATEZANSKIE**  
Kolo przy Stowarzyszeniu PAX w Radomiu

organizują

## XXIV RAJD Szlakami Kurierów Polski Podziemnej

10 — 13. VI. 1993 r.

na terenie  
**BIESZCZADÓW**

### REGULAMIN XXIV RAJDU Szlakami Kurierów Polski Podziemnej

#### I. Cel i zadania Rajdu:

- uczczenie pamięci bohaterów Kurierów Polski Podziemnej,
- popularyzacja turystyki górskiej.

#### II. Uczestnictwo i zgłoszenia:

- w Rajdzie mogą brać udział drużyny zgłoszone przez instytucje, stowarzyszenia oraz turyści indywidualni. Zgłoszenia drużyn szkolnych — pod opieką pełnoletniego, upoważnionego kierownika muszą być potwierdzone pieczęcią szkoły i podpisem dyrektora.

#### — Koszt Rajdu:

170.000 zł od osoby — dla członków PTTK (posiadających przynajmniej rok stazu członkowskiego, młodzież szkolna 1/2 roku) 190.000 zł od osoby dla nie należących do PTTK.

- Zgłoszenia i wpłaty przyjmuje: gotówka O M Stowarzyszenia PAX Kolo PTTK Nr 8 im. mjr. Hubala, Radom, ul. Trau gutta 40, tel. 263-71, w godz. 9—15; dodatkowo w czwartki w godz. 18—20. Przelewem na konto Kola: PKO Bank Państwowy I Oddział w Radomiu 67511-3506-132.

Termin przyjmowania zgłoszeń upływa 20 maja br.

Ilość miejsc ograniczona — o przyjęciu decyduje kolejność zgłoszeń.

#### III. Obowiązki uczestników:

- Od uczestników wymaga się:
  - przebycia trasy zgodnie z regulaminem (samowolne zmiany spowodują wykluczenie z Rajdu),
  - posiadanie mapy Bieszczadów,
  - posiadanie dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - posiadanie ważnej legitymacji PTTK (dotyczy członków PTTK).

- zachowanie dyscypliny oraz postępowania zgodnego z Kartą Turysty,
- podporządkowania się wszystkim poleceniom Kierownictwa Rajdu.

#### IV. Świadczenia Organizatorów:

- Uczestnicy otrzymują:
  - trzy noclegi w DT PTTK w Wetlinie — z pościelą (śpiwory niepotrzebne),
  - bilety wstępu na teren Bieszczadzkiego Parku Narodowego,
  - opis trasy i opiekę przewodników TG na trasach,
  - potwierdzenie zdobytych punktów do GOT
  - metalowy znaczek rajdowy.

#### V. Postanowienia końcowe:

- Rajd odbędzie bez względu na pogodę,
- uczestnicy biorą udział w Rajdzie na własną odpowiedzialność i ubezpieczają się we własnym zakresie,
- osoby zgłoszone a nie biorące udziału w Rajdzie tracą prawo do świadczeń, a wpisowe nie będzie im zwracane,
- za czyny niezgodne z etyką uczestnik lub drużyna zostaną wykluczeni z Rajdu i pozbawie świadczeń.

#### VI. Trasa Rajdu:

I dzień — 10 czerwca, czwartek.  
Wetlina — Przełęcz M. Orłowicza — Kry-sowa — Jaworzec — Kalnica — Wetlina.

II dzień — 11 czerwca, piątek  
Wetlina — Smerek (wieś) — Okraglik — Płaza — Dziurkowiec — Raba Skala — Paprotna — Jawornik — Wetlina.

III dzień — 12 czerwca, sobota.  
Wetlina — Dział — Przełęcz nad Brzegami Górnymi — Schronisko na Połoninie Wetlińskiej — Przełęcz M. Orłowicza — Wetlina.

IV dzień — 13 czerwca, niedziela.  
Trasa wolna.

\* Istnieje możliwość zmiany projektowanej trasy w wypadku posiadania przez organizatorów autokaru (wówczas dodatkowe opłaty za korzystanie z transportu).

### ROZMOWY Z GOPR

Zarząd Oddziału Podhalańskiego PTT podjął rozmowy na temat współpracy z Grupą Podhalańską GOPR w Rabce. Od zaraz Naczelnictwo oferuje nam korzystanie z noclegów w swej bazie w Rabce (tel. 76-880) i w obiekcie na Długiej Polanie w Nowym Targu-Kowańcu (tel. 65-980 p. Stanisław Gębacz). Cena noclegów — 40.000 zł/noc. Przyjmowane są także zamówienia telefoniczne. Oferuje też możliwość szkolenia wspinaczkowego na sztucznej ścianie w Rabce.

Od PTT oczekuje się poparcia uwag GOPR do ustawy o turystyce w części dotyczącej ratownictwa.

### KSIĘGARNIA - ANTYKWARNIA

## »NIEZALEŻNA«

ul. Kopernika 4, 42-217 CZĘSTOCHOWA  
Skr. poczt. 636, Tel. 494-67  
CZYNNA OD GODZ. 8<sup>00</sup> DO 20<sup>00</sup>

### OFERUJEMY

#### BIBLIOFILOM:

#### KSIAŻKI O TEMATYCE

GÓRSKIEJ  
TURYSTYCZNEJ  
PODRÓŻNICZEJ  
w szczególności działy:  
CZENSTOCHOVIANA  
SILESIA  
IUDAICA  
WOJSKOWOŚĆ  
HERALDYKA  
SZTUKA  
LITERATURA  
CZASOPISM  
ENCYKLOPEDIA

#### KOLEKCJONEROM I HOBBYSTOM:

GRAFIKI  
WIDOKÓWKI  
POCZTÓWKI  
(Dawna urbanistyka,  
reprodukcje malarskie)  
EXLIBRISY  
MAPY  
BIBELOTY etc.  
o tematyce:  
RELIGIJNEJ  
HISTORYCZNEJ  
BATALISTYCZNEJ  
PATRIOTYCZNEJ  
TATERNICKIEJ

### KUPUJEMY

KSIAŻKI SPRZED 1950 ROKU  
CENNE DZIEŁA  
RZADKIE RĘKOPISY  
STARE DRUKI

## ZAPRASZAMY